

ΟΙ ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΕΡΓΑΤΑΙ. ΑΡΙΘ. 1. ΙΤΑΛΙΑ.

ΤΩΝ ἐργατῶν τῆς Ἰταλίας ἡ κατάστασις διαφέρει εἰς τὰς διαφοροὺς πολιτείας. Εἰς τὴν Λομβαρδίαν, ἣτις εἶναι ἡ εὐκαρποτάτη τῶν Ἰταλικῶν χωρῶν, οἱ γεωργοὶ εἶναι δοῦλοι ἐκείνων, τῶν ὁποίων τὰς γαίας ἐργάζονται· μεταξὺ αὐτῶν δὲν ὑπάρχουν ποσῶς ἰδιοκτητῆται. Πρὸ τῆς πολιτικῆς μεταβολῆς τοῦ 1796, τὸ μεγαλῆτερον μέρος τῆς γῆς εὐρίσκετο εἰς τὰς χεῖρας τῶν εὐγενῶν καὶ τοῦ κλήρου· τῶρα δὲ κυριεῖουν μέρος αὐτῆς καὶ ὀλίγοι τινὲς πανοῦργοι κερδοσκόποι, τοὺς ὁποίους ἐπλούτισαν αἱ πολιτικαὶ μεταβολαί. Ἀλλὰ τοὺς χωρικοὺς αἱ μεταβολαὶ αὐταὶ τίποτε δὲν ὠφέλησαν. Ἀναγκασμένοι νὰ δουλεύωσι ξένα χωράφια δι' οὐτιδανὰ κέρδη, μένουν πάντοτε εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν, μὴ τρώγοντες παρὰ εἰδός τι ἀραβοσιτίνου ἄρτου ἢ ὄσπρια, πίνοντες δὲ μόνον ὀλίγον τι ὀξυνόκρανον· κρέας ἀπογεύονται σπανιώτατα. Ἀθλιέστερα ὅμως ἔτι διάγουν οἱ ἐπὶ τῶν ὀρυζοχωρῶν ἀσχολούμενοι. Ὑπόχρεοι ὄντες νὰ στέκωσιν ὥρας συνεχεῖς μὲ τὰς κνήμας εἰς λιμνασμένα ὕδατα, ἐπιφέρουν εἰς ἑαυτοὺς δερματώδη τινὰ ἀσθένειαν, τὴν ὁποίαν γενικῶς ἀμελοῦν ἕως νὰ καταντήσωσι διόλου ἄχρηστα τὰ μέλη των, καὶ τότε ἐξ ἀνάγκης ὑπάγουν εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ὅπου οἱ πλείότεροι ἀποθνήσκουν.

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν,—γράφει τις ἀπὸ τὰς Βενετικὰς πολιτείας,—ἴδα πτωχὸν τι βρέφος κείμενον ὑποκάτω σάκκου, ἐνῷ ἐτινάσσετο ἀπὸ παροξυσμὸν· τὴν ἐπαύριον δὲ τὸ πρῶτὸ ἀπαντήσας ἄλλο τι παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐγνώριζα ὅτι εἶναι ἀδελφὸς ἐκεῖνος, τὸ ἠρώτησα, 'Πῶς ὑπάγει ὁ ἀδελφός σου;' 'Ποῖος ἀδελφός, κύριε;' ἀπεκρίθη.—'Ὁ ἀδελφός, ὅστις ἔχει τὸν παροξυσμόν.'—'Πέντε ἀδελφία, κύριε, ἔχομεν τὸν παροξυσμόν.'—'Ποῦ κοιμᾶσθε;'—'Εἰς κενὸν τι ἱπποστάσιον.'—'Ὁ δὲ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ σας πῶς εἶναι;'—'Ἡ μήτηρ μας ἀπέθανε, ἢ ὁ πατήρ μας πωμοζητῇ ἢ παραδουλεύει εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.'—'Καὶ τί κάμνεις ἐσύ;'—'Ἀναβαίνω εἰς τὰ δένδρα ταῦτα, καὶ κόπτω ἀμπελόφυλλα, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται οἱ οἰνοχόοι διὰ νὰ φράττωσι τὰς φιάλας· εἰς ἀνταμοιβὴν δὲ μᾶς δίδουν ὀλίγην τροφήν.'—Τοιαύτας ἀθλιότητος σκηνὰς ἀπαντᾷ τις πανταχοῦ πολυαρίθμους.

Εἰς τὴν Τοσκάναν οἱ χωρικοὶ ζῆν μὲ πλειότεραν ἄνεσιν. Τῶν ἐργατῶν ὁ μισθὸς εἶναι ἀπὸ μίαν ἕως μίαν καὶ ἡμίσειαν δραχμὴν. Αἱ γυναῖκες προσετι κερδαίνουν ἀργύρια, πλέκουσαι ἄχαρα, ἐκ τῶν ὁποίων γίνονται τὰ σιὰδια τῆς Λιβόρνου. Ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς τινὲς μὲν εἶναι ἰδιοκτητῆται· ὅσοι δὲ κρατοῦν ξένην γῆν, μοιράζον-

ται τὰ προϊόντα μὲ τὸν κύριον αὐτῆς, ὅστις προβλέπει τὰ χρειώδη κτήνη καὶ τὸ ἥμισυ τῶν σπόρων καὶ ἐργαλείων.

Εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας τῆς Βονωνίας καὶ Ῥωμανίας, ὑποκειμένας εἰς τὸν Πάπαν, οἱ χωρικοὶ δὲν εἶναι μὲν ἰδιοκτητῆται, τὰ αὐτὰ ὅμως ὑποστατικά περνεῖν κατὰ διαδοχὴν ἀπὸ τὸν πατέρα εἰς τὸν υἱὸν χωρὶς τινος δυσκολίας. Ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην συγκατοικοῦν πολλάκις τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα ὑποκείμενα,—διάφορα τῆς αὐτῆς οἰκογενείας μέλη, μὲ κοινὸν τι συμφέρον, καὶ κυβερνώμενα ὑπὸ ἀρχηγοῦ, ὅστις ἐκλέγεται ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων, καὶ εἶναι ὁ μόνος εἰς τὸν κτήτορα τῆς γῆς ὑπεύθυνος. Αὐτὸς κυβερνᾷ τὰ πάντα εἰς τοὺς ἀγρούς, ἢ συμβία τινεὶ τὰ πάντα εἰς τὸν οἶκον· μία ἢ δύο ἄλλαι γυναῖκες ἐπιμελοῦνται ὅλα τὰ τέκνα, ὥστε οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες αὐτῶν νὰ ὑπάγωσιν εἰς ἐργασίαν. Γενικῶς ἐπικρατεῖ ἐντελεστάτη ἀρμονία εἰς τὴν πατριαρχικὴν ταύτην οἰκογένειαν. Ὅταν ὁ ἀρχηγὸς ὑπεργηράσῃ, ἢ ἄλλως πως κατασταθῇ ἀνίκανος, ἐκλέγεται ἄλλος, ὅστις διαδέχεται τὰς υποχρεώσεις ἐξίσου καὶ τὴν δύναμιν τοῦ προκατόχου τινε. Εἰς τὸν κύριον τῆς γῆς δίδει τὸ ἥμισυ τῶν προϊόντων, πληρόνει δὲ καὶ τὸ ἥμισυ τῶν φόρων. Ἡ μοιρασία γίνεται ἀπλούστατα· ὁ σῖτος χωρίζεται εἰς δύο σωρούς, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ κτήτωρ διαλέγει τὸν ἕνα· ὁμοιοτρόπως διαίρεται καὶ ἡ κάνναβις, ἀφοῦ πρῶτον κοπανισθῇ, καὶ γένην δεμάτια. Αἱ συνενωμένοι αὐταὶ οἰκογένειαι ζοῦν μὲ ἀρκετὴν ἄνεσιν, ἔχουν ὅμως ὀλίγον ἀργύριον· πωλήσεις καὶ ἀγοράς ἐνεργοῦν ὀλιγωτάτας, ἀναλίσκουν δὲ ὡς ἐπιτοπλεῖστον τὰ ἰδιά των προϊόντα. Ὅριθας παντὸς εἶδους τρέφουν πολυαρίθμους εἰς ἰδίαν αὐτῶν χρῆσιν. Αἱ γυναῖκες κλώθουν καὶ πλέκουν, ἕως δὲ καὶ βάπτουν. Χοροὺς μὲν καὶ διασκεδαστικὰς συνελύσεις στεροῦνται οἱ ἀπλοὶ οὔτοι χωρικοί· ἀπολαμβάνουν ὅμως ὥραίας πομπὰς καὶ λιτανείας μετὰ μουσικῆς, κανονοβολήσεως, ἢ κάποτε ἱπποδρομίας. Ἄν καὶ ὁ οἶνος ὑπερπερισσεύῃ, δυσκόλως βλέπεται τις μεθυσμένος· αἱματώδεις φιλονεικίαι συμβαίνουν σπανίως, καὶ κλοπαί, τοῦλάχιστον οικιακαί, δὲν ἀκολοῦθουν παρὰ ὀλίγαι. Ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ λαοῦ ἀφίνεται εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἱερέων, οἵτινες ὅμως ὀλίγον φροντίζουν περὶ τοῦτου, καὶ ἀκολοῦθως ὀλιγώτατοι δύνανται νὰ ἀναγινώσκωσιν ἢ νὰ γράφωσιν. Ἐκαστὴ μεγάλη οἰκογένεια ἀφιερώνει γενικῶς υἱὸν τινὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὅστις γίνεται τρόπον τινὰ τὸ μαντεῖον τῶν ἁμαθῶν αὐτοῦ συγγενῶν· διαλύεται ὅμως πᾶσα στενὴ σχέση μετ' αὐτοῦ, καὶ δὲν καλεῖται πλέον ἀδελφός.

Τῆς Γενοβαϊκῆς παραλίας οἱ εὐρωστοὶ κάτ-

οἱ, περικλεισμένοι μεταξύ τῶν ὁρέων καὶ τῆς θαλάσσης, προστρέχουν ὡς ἐπιτοπλείστον εἰς θαλάσσια ἐπιτηδεύματα, διὰ νὰ βελτιώσωσι τὸ εἶναι των. Τὰ ταξείδιά των εἶναι γενικῶς σύντομα, περιορισμένα τὸ πλεόν εἰς τὴν Μεσόγειον. Μετ' ἀκριβοῦς οἰκονομίας ἔχ' λιτότητος διάγοντες, φέρουν τὸ περισσότερον μέρος ἀπὸ τὰ κέρδη αὐτῶν ὀπίσω εἰς τὰς οἰκογενείας των, αἰτίνες, ἐνῷ αὐτοὶ λείπουν, καταγίνονται εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν κήπων καὶ περιβολίων, ἢ εἰς τὴν ἀλιείαν. Αἰὰ τῶν ἡνωμένων τούτων ἀγῶνων ἀκμάζει πληθυσμὸς ἀξιόλογος ἐπὶ ἀκάρπῃ χώρᾳ· καὶ ὁλόκληρος ἡ παραλία, δι' ἑκατοντάδας μυρίων, παρυσιάζει κατὰ σειρὰν ἀδιάκοπον ὥραιας θορυβώδεις κωμπούλεις καὶ χωρία, κατοικοῦμενα ὑπὸ Ἰλαροῦ, ὕγεινου, καὶ δραστηρίου γένους ἀνθρώπων.

Περὶ τῶν χωρικῶν τῆς Νοτίου Ἰταλίας καὶ τῆς καταστάσεως αὐτῶν θέλομεν ὁμιλήσιν ἀκολούθως.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ.

ΦΑΙΝΕΤΑΙ ἀπὸ τὴν βίβλον τῆς Γενέσεως, ὅτι τὰ προϊόντα τῆς γῆς ἐσυγκρότουν τὴν ἀρχαιοτάτην τροφήν τοῦ ἀνθρώπου· διότι 'ἀπὸ τὴν γῆν ἔκαμεν ὁ Θεὸς νὰ βλαστήσῃ πᾶν δένδρον εὐάρεστον εἰς τὴν ὄρασιν, καὶ καλὸν εἰς τὴν γεῦσιν·' πιθανώτατον δὲ ὅτι πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐτροφέτο μόνον φυτική τροφή. Ἡ πρώτη ἄδεια κρεωφαγίας ἐδόθη εἰς τὸν Νῶε καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἀμέσως ὕστερον ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸν· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἔμαθαν νὰ μαγειρεύωσι τὰ κρέατα διαφοροτρόπως, ὡς ὀπτά, ἐψητά, βραστά, κτλ.

Βόες, πρόβατα, καὶ χοῖροι, ἦσαν ἡ κυριώτερα τροφή καὶ τῶν πατριαρχῶν τῆς Ἰουδαίας καὶ τῶν ἐρχαίων πολεμιστῶν τῆς Ἑλλάδος. Ὅτε ἤθελαν νὰ δείξωσιν ἰδιαίτην τιμὴν εἰς τὸν προσκαλεσμένον, ἔσφαζαν τὰ τρυφερώτατα ἔχ' ἀλλοτρίω των. Οὕτω ὁ Ἀβραάμ, ἀφοῦ ἐδέχθησαν οἱ τρεῖς ἄγγελοι τὴν προσκάλεισιν αὐτοῦ, 'ἔδραμεν εἰς τοὺς βόας, καὶ ἐπῆρε μοσχάριον τρυφερὸν καὶ καλόν, ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν δοῦλον, καὶ αὐτὸς ἔσπευσε νὰ τὸ ἐτοιμάσῃ. Καὶ ὅτε δὲ ὑπέστρεψεν ὁ ἄσωτος μὲν, ἀλλὰ μετανοημένος υἱὸς, ὁ εὐμενὴς ἔσυνκαταβατικὸς πατὴρ του ἐπρόσταξε τοὺς δούλους νὰ φέρωσι τὸν σιτευτὸν μόσχον, καὶ νὰ σφάζωσιν αὐτόν.

Παρατηρήσεως ἄξιον εἶναι, πόσον τὰ συγ-

γράμματα τῶν ἐξωτερικῶν συγγραφέων διασφηνίζουσιν τὰς θεοπνεύστους Γραφάς. Οἱ ἥρωες τοῦ Ὀμήρου φιλεῖουν ἀλλήλους μὲ αὐτὴν ἐκείνην τὴν τροφήν, ἣτις ἀναφέρεται εἰς τὸ νυμφικὸν συμπόσιον, εἰς Ματθαίου κβ'. 4.

Ὅτε οἱ περιπλανώμενοι εἰς τὴν ἔρημον Ἐβραῖοι ἐβαρύνθησαν τὸ ἐξ οὐρανοῦ μάννα, καὶ ἤρχισαν νὰ παραπονῶνται ὅτι κατήντησεν ἄνοστον, ὠρέχθησαν τὰ πράσα, σκόρδα, ἔχ' κρόμυνα τῆς Αἰγύπτου· ὅθεν δύναται τις νὰ συμπεράνῃ

ὅτι ταῦτα ἐσυγκρότουν τοπάλαι, ὡς καὶ μεταξύ μας τὴν σήμερον, ἀξιόλογα εἶδη τροφῆς.

Ὁ ἄρτος ἐλογίζετο ἀρχαιοτάτα ὕγεινός καὶ θρεπτικός, ἔχ' εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς τόπους συγκροτεῖ παλαιότερον τὸ κυριώτερον μέρος τῆς ἀνθρώπινου τροφῆς. Αἱ Γραφαὶ συνεχῶς αἰνίττονται τὴν ἀρτοποιίαν· 'Καὶ ἔτρεξε μὲ σπουδὴν ὁ Ἀβραάμ εἰς τὴν σκηνὴν πρὸς τὴν Σάρραν, καὶ εἶπε, Σπεῦσε, λάβε τρία μέτρα σειμιδάλεως,